ԺԹ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5053 — 17/30 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1902 — ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ — 27 ՁԷՄԱԶԻ ԻԼ ԱԽԸՐ 1320 — ԺԹ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5053

درعلیه ده غلطه ده آره‌وك غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Նորատունկեան խան

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 ղրշ.
» » » »	վեցամսեայ	70 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 ֆրք.
» » »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոսքայի փուլ կ'ընդունուի, 115 ղրուշի փուլը 100 ղրուշի հաշուով:
Տեղական թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի:

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐՀԵՍՏԱՆՈՅՆԵՐԸ

Նպաստից Ցանձնաժողովը, թէեւ նիստ կը գումարէ եւ ընթացիկ գործերու կարգադրութեամբ կը զբաղի, բայց տակաւին չստացաւ իր ամբողջական կազմակերպութիւնը՝ իբարու յաջորդող հրաժարականներու պատճառաւ:

Անկեղծապէս պէտք է ըսել, թէ ինչպէս Ցանձնաժողովին անդամակցութիւնը ընդունողները, որոնք սկսած են վարել այդ պատուաւոր պաշտօնը, այնպէս ալ զայն մերժողները՝ ամէն արժանիքի տէր ծանօթ անձնաւորութիւններ են, ո՛չ միայն իրենց բարի տրամադրութեամբը դէպի հանրային հաստատութիւնները, այլ նաեւ իրենց դիրքովը, կարողութեամբը եւ մանաւանդ իրենց գործնական ու փորձ միտքովը: Այս պայմաններուն մէջ, առաջիններուն ընդունելութիւնը նոյնքան գոհունակութիւն կ'առթէ որքան վերջիններուն ձեռնպահութիւնը՝ ցաւ: Փափագելի էր որ այն երկու անդամները, որոնց կոչում եղաւ այս անդամ Ս. Պատրիարք Հօր կողմէ, յօժարութեամբ պատասխանէին, եւ Ցանձնաժողովը իր հաւաքական աշխատութիւնը նուիրէր արհեստանոցներու կազմակերպութեան գործին, առանց այլ եւս զբաղելու իր կազմակերպութեամբ:

Այդ մարմինը իր առջեւ ունի շա՛տ դեղեցիկ ծրագիր մը, — ժամանակին հրատարակուած՝ թերթերուն մէջ, — որուն ստիպմանաբար գործադրութիւնը արհեստական ու երկրագործական տեսակէտով մեծապէս օգտակար ըլլալէ զատ այն գաւառային միջավայրերուն մէջ որոնց կը պատկանի, պիտի ապահովէ որքանցներու նախկին սահմաններուն ապահո՛ն, եւ պարկեշտօրէն իրենց ապրուստը հայթայթելու միջոց պիտի ընծայէ այնքան պատանիներու եւ երիտասարդներու:

Երկնկայէն կու գայ առաջին լուրը՝ վերեւ յիշուած ծրագրին իրականացման նախաքայլը առնուած ըլլալուն: Ինչպէս ծանուցուեցաւ երէկ, Արհեստանոցի Հոգաբարձութիւնը կազմուած ըլլալով այնտեղ, տեղեկագրուեր է Պատրիարքարան, եւ խնդրուեր է միանգամայն որ խոստացուած թիթեղի տուփերը ղրկուին: Նիկոմիդիոյ եւ Պրուսայի Առաջնորդները, որոնք յօժարակամ խոստացան էին բաւականաչափ քանակութեամբ ղրկել այդ տուփերէն, անուշադիր պիտի փութան ընել այդ առաքումները, որոնց ժամանակը եկած է: Ուրիշ գաւառային քաղաքներու հայ համայնքներէն ալ կը սպասուի որ հետեւին Երզնկայի օրինակին, քանի որ կեդրոնէն ապահովութիւն կը տրուի իրենց՝ հնարաւոր եղած օժանդակութիւնը չպակսիր:

Չի բաւեր չարունակ կրկնել մեր նոր բան սերնդին, թէ ուսման չափ կարեւորութիւն պէտք է տալ նաեւ արհեստի, պէտք է դիւրացնել անոնց առջեւ արհեստագիտութեան ճամբան, մինչ որ կ'ընէ աւարիկ Նպաստից Ցանձնաժողովը գաւառներուն համար, եւ Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնն ալ իր Որբանոց-Արհեստանոցովը: Այս վերջինին չորս մասերուն մէջ մէկ մասը իրենց ծնունդավայրերը դառնալ սկսած են արդէն, բերեւ միակ դրամագլուխ ունենալով իրենց սորված արհեստը՝ աթոռաչինութիւն, դերձակութիւն, կօշկակարութիւն կամ ջուլհակութիւն: Այդ աղաքը պիտի կրնան օգտակարապէս ծառայել, եթէ ուզեն, նորակազմ արհեստանոցներուն մէջ՝ իրենց կարգին սորվեցնելով իրենց դիտցած ձեռարուեստը: եւ կամ, անոնցմէ դուրս եկողները՝ իրենց արհեստական ճիւղերուն մէջ, աշակերտներ ալ հայցնելով: Հոս, Հիւանդանոցի գրասենեակին կից վաճառատան մէջ, ուր ցուցադրուած են եէտիդուլէի Որբանոց-Արհեստանոցին արտադրութիւնները, կարելի է մօտէն դաղափար կազմել թէ ինչքան յաջողակ են անոնք. մանաւանդ աթոռներուն եւ ստաղձագործութեան վերաբերեալ առարկաներուն տակաւնութիւնը, ճաշակաւորութիւնը ու պէսպիսութիւնը հաճոյք կը պատճառեն այցելուին, երբ մտածուի թէ դաւառացի աղքատ պատանիներ են զանոնք պատրաստողները, որոնք, առանց այդ հեռատես կարգադրութեան, այսօր բեռ պիտի ըլլային Պատրիարքարանին վրայ: Կիսատ նախակրթութիւն մը ստանալէ պիտի թողուր զանոնք. ձեռագործ արհեստ մը, ընդհակառակը, ապահովապէս կ'ապրեցնէ զանոնք:

Այս է ահա Նպաստից Ցանձնաժողովին ալ իտէալը, գաւառային որբանոցներուն աշակերտներուն համար: Բանի մը տարուան հոգածութեամբ ու աշխատութեամբ հասցնել արհեստաւորներ որոնք իրենք իրենց հացը ճարեն առանց ուրիշին կարօտ ըլլալու, առանց ակնդէտ սպասելու մէկ տարիէն միւսը դադրելու քմահաճոյքին ենթակայ նպաստներու: Ու կ'արժէ որ, այս դրական ուղղիծը իր ձեռքը ունեցող Նպաստից Ցանձնաժողովը օգտուի ոչ միայն իր անդամներուն խորհուրդներէն ու աշխատութիւններէն, այլ եւ Նպաստաւորուի ամէն անոնցմէ որոնք նիւթական կարողութեան տէր եւ բարեգործելու տրամադիր, մեր նոր սերունդին մէջ արհեստներու ծաւալման ու զարգացման գաղափարին համակիր են դիտակցօրէն:

Տ. Ս.

ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՀԱՐՑԵՐ

ԾՆՈՂԱԿԱՆ ԶԳԱՑՈՒՄԸ

Ա. ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆԻ (*)

Ընկերական ու բարոյական կեանքի վերաբերող հարցեր կան՝ որոնք ո՛րքան կարեւոր, կենսական ըլլան, նոյնքան մոռացումի դատապարտուած կը մնան. ասոնցմէ մէկն է ընտանեկան կեանքի բարւոքման հարցը, որուն մանրամասն ուսումնասիրութիւնը փորձուած չէ մեր մէջ: Շեշտելէ եւ յիշեցնելէ յետոյ այս պարագան, աւելորդ չըլլայ յայտնել թէ մեր ըսելիքները եւ ցոյց տալիք օրինակները գաւառական կեանքին շուրջը պիտի դառնան բնականօրէն ու քանի որ բոլորովին նոր հարց մը կրնայ համարուիլ մեր քննութեան դաշտին մէջ, պիտի ստիպուինք մանրամասնութեանց մէջ չկոխել մանենք, սպասելով թէ ինչ ընդունելութիւն պիտի գտնէ խնդիրը եւ մանաւանդ թէ ինչ կարծիքներ պիտի յայտնուին տարբեր միջավայրերէ:

Աչքի առջեւ ունենալով մեր ապրած կեանքին ընտանեկան վիճակը, չատ տխուր երեւոյթներու ականատես կ'ըլլայ մարդ. մշանջենացած աղէտներու յարաձուն ցուցադրութիւն մը կը կազմեն այդ բոլորը, որոնք ամէն յարկերու տակ՝ միեւնոյն պատճառէն, — ծնողական զգացումի չգոյութենէն — կը ծնին եւ իրենց չարիքը կը ճիւղաւորին ամէն կողմ: Այո՛ կրնայի՛ք պատասխանել, հանդարտ խղճով, երբ հարցուէր թէ «ծնո՛ղք ըլլալու պատրաստուած են, ծնողական զգացում ունի՞ն բոլոր անոնք որ կ'ամուսնանան»: Երբէ՛ք: Օրինակները միշտ հակառակը կ'ապացուցանեն, մէկդի առնելով բացառութիւնները, որոնք մեր ընդհանուր համոզումը բարեփոխելու չափ բաղմաթիւ ալ չեն արդէն:

Ասիկա ահռելի վատառողջութիւն մը արդիւնքն է, որուն պատանիները՝ կենդանական աշխարհին մէջ՝ քաղաքակիրթ մարդուն վրայ միայն տեսնուած են ցարդ:

Ընկերական բոլոր աղէտներուն աղբիւրն ասոր մէջ կրնանք գտնել, քանի որ ամէն համայնքի սկիզբն ընտանիքն է արդէն: Եւ աւելի զէշն այն է որ, հակառակ այս Լարալեան ճշմարտութեան, տխուր երեւոյթներով ժամանակ անցուցած ենք, մինչեւ այսօր, մեր ընտանեկան բարքերուն անկումը, վատթարացումը ողբալով, առանց փնտռելու եւ ուսումնասիրելու բո՛ւն պատճառը այն ցաւալի արդիւնքներուն, որոնց վրայ լսուած փոխանցութիւններէն ո՛չ ոք բան մը հասկացաւ մինչեւ այսօր:

Բնական օրէնքներու լուսանցքէն դուրս փորձուող այս վատնգաւոր վատառողջութիւնը, տարաշխարհիկ բարքերու սխալ իրացումէն ու նպատակայարմար դաստիարակութեան մը չգոյութենէն ծնունդ առած է ամէնէն առաջ եւ համաճարակի մը արագութեամբ վարակած է գաւառի հոմայնքներն ալ, որոնք երբեմն նահապետական ամէնէն պարզուկ, ամէնէն հանդարտասէր կեանքը կ'ապրէին, ընտանեկան համերաշխ ակումբներով: Հիմա նիւթամոլ դեռնաքարշութիւններ տեղ չեն թողած ո եւ է զգացումի: Կայր կիրքին անսկզբնական ընդվզումն է ա՛ռ՝ բնական օրէնքին դէմ, որ նոյնքան անսերող է՝ որքան տիեզերական: «Աճեցէք»ի մեծ պատգամին չուկէսն ինչ է, եթէ ոչ ծնողականին իր բոլոր սրբազան պարտքերով ու զոհաբերութիւններով, որոնց փոխարէն եւ մարդկային ակարութեան իբրեւ մշանջենական զօրավիգ, իմաստուն բնութիւնը սեռական բնազդին կայծը թաղած է մարդուն ներսիդին: Բնութիւնն ալ, այսպէսով, ծնողութեան ամէնէն զեղեցիկ օրինակը չէ՞ տուած մարդուն, անոր ուսերուն վրայ ծանր բայց նուիրական պարտք մը դրած ատեն՝ չմոռնալով նաեւ ամէն խանգէնք փոխարինող վարձատրութեան նուիրումը: Մեծ թերացումը հո՛ս է ահա, զոր մատնանշեցինք մեր յօդուածին սկիզբը: Իսկ թէ որքա՛ն ծանրակշռած է այս թերացումը ընկերային տեսակէտով, ասիկա չատ լաւ կրնան ըմբռնել անոնք որ գիտեն թէ որքա՛ն մեծ ու կարեւոր է պաշտօնը ծնողքին, որոնք ամէն կերպով ուէրն են իրենց զաւակին եւ պատասխանատու անոր ֆիզիքական ու բարոյական գոյութեան միանգամայն: Բայց պատճառը ջնջելու տեղ արդիւնքը միայն նկատի առնուած է մինչեւ այսօր; ահա հանրային դատարակութեան մեծագոյն սխալը:

* *

Դիւրութեան համար, գաւառի ծնողական համայնքը չորս դասակարգի կրնանք բաժնել.

Ա.—Ճշմարիտ ծնողք, որոնք ինչպէս ըսինք, բացառութիւն համարուելու տարեցան փոքրաթիւ են: Անոնք կը զգան իրենց դերին նուիրականութիւնը, ո եւ է զոհողութիւն չեն խնայեր իրենց զաւակին համար. լման օրէնքը յարգողներն են: Անոնք գիտեն իրենց կեանքը սիրով նուիրել, որքան կենսական օրինաւոր վայելքին նոյնքան ալ անոնց որոնց գոյութեան պատճառ եղած են:

Բ.—Կեղծ ծնողք: Ակամայ ծնողք ալ կրնայինք անուանել զիրենք: Ծնողական զգացմանց չգոյութիւնն ասոնցմէ կը սկսի: Զաւակ ըսուածը ասոնց համար՝ ծրագրէ դուրս բեռ մը, անախորժ արգելք մըն է, որուն վրայ խորհած իսկ չէին. այն պահուն երբ անկման պաշտամով մը արբչիւ ձեռք ձեռքի կուտային, եռերայրն երաշներու խանդավառութեամբ կուրնալով, մառնալով թէ վայելքը, որով կը յաչտակուին լուրջ, անչեղելի պարտքեր ունի փոխարէն: Զաւակներու ներկայութիւնը, վերջ ի վերջոյ կը հիասթափեցնէ զիրենք ու դէշ համակերպումներ կը դառնան. ուրիշներէն չեմշտաուելու, իրենց վարկին չվնասելու համար՝ կեղծիքը ձեռք կ'առնեն տան մէջ, սակայն, իրենց խելառ քմահաճոյքներուն, վայրենի քմայքներուն տարակոյս դարձնելով խեղճ էակները, որոնց ֆիզիքական ու հոգեկան վիճակը, կրնաք ըմբռնել թէ ի՛նչ փուլերէ կ'անցնի այսպէսով, տառապալից չափահասութիւն մը ալ պատրաստելով իրենց՝ ապագային:

Գ.—Այն անպատկառ ըմբռնումները, որոնք առանց այլ եւ այլի դուրս կը նետեն իրենց զաւակները, հիւանդ թէ առողջ, նոյն իսկ եթէ դիտնան ալ թէ տանը սեմէն դուրս փճացումն է անոնց բաժինը: Զաւակը մատնաւոր ես մը չէ անոնց համար, չարժեր անհանգիստ ըլլալն իսկ: Այս մէկը, դրամ դիզելու մարմաջէն բռնուած՝ մէկդի կը հրէ տղաքը, որ իր նիւթականին ցեցերն են(.), ուրիշ մը անոնց հոգերով գլուխ ցաւցնել չուզեր, երրորդ մը, որուն առջի կինը մեռած է, նոր կնոջ ատելութեան կը զոհէ հինէն մնացած որբերը, (՞՞՞.) եւ վերջապէս բոլոր անոնք որոնք ամուսնացած են՝ միայն թշուառութեան սերմեր արտադրելու համար, կարծես: Եւ այդ բոլոր լքուածները, անխրատած զաւակները ինչ կ'ըլլան, ի՞նչ կ'ընեն. հարց է հարցնել, ընտանեկան բոլոր աղէտները, անկումները, ցաւերու յարաձուն վատթարացումը, որ ծայրայեղ համերաշխութեան սկսած է հանիլ, պերճախօս պատասխաններ չե՞ն այս հարցումին:

Դ.—Ասոնք այն ծնողքներն են, որոնք ալեւոր հրէշային արարքներու կը դիմեն՝ ծնողութենէ խուսափելու համար: Բրածներն ամէն օրէնքներու առջեւ դատապարտելի մեղանչում մը, ոճրագործութիւն մըն է մէկ խօսքով. թէեւ իսկապէս լքող ծնողներէն աւելի մեղադրելի չըլլան: Այս դատապարտի պատճառողները կը դիմեն, մանրի մէջ գործող այն չաուսկներուն, որոնց խուժդուժ արհեստն է զանազան միջոցներով ամրութիւն պարգեւել (.) անոնց, որոնք կ'ուզեն մէկէ աւելի զաւակներ չունենալ, կամ բնաւ չծնիլ, կեանքը լիուլի վայելելու համար (.), ինչ որ իրենց մութեան ճշմիմ նպատակն է արդէն: Ասկէ աւելի սարսռելի խաւերու կրնա՞ր հասնիլ ծնողական զգացումը:

Զենք կրնար այլերկիրս գոցել աչքերս, նրական կեանքի չօշափելի սպացոյցներուն առջեւ. ծնողական զգացումը ցամքած, ցնդած է բոլորովին, այս կարգի արարածներու սրտին մէջ: Աղէաը սահմանափակ չէ՞ սակայն, որ հաստատեցինք, ընդհակառակը անդարմանելի ըլլալու առտիճան սարսռելի հանգամանք մը առած է. ասիկա է որ սթափեցնելու է մեր քնած անտարբերութիւնը ընտանեկան կեանքին մէջ:

Ահա՛ քեզի օրէնք մեր դրականութիւնը, ամէնէն կարկառուն ապացոյցը անոնց համար, որոնք կ'ենթադրեմ թէ դիւրութիւն ունեցած չըլլան ժողովուրդին ամէն խաւերն ուսումնասիրելու: Ակնարկ մը նետեցէք մեր արդի գրականութեան վրայ, որ, աւելի կամ նուազ չափով, մեր խորթացած կեանքին ցոլացումն է: Սէրը կ'երգուի, գրեթէ ամէնուն կողմէ, չատ հեղ միօրինակ, բանաձեւուած տողերով, սիրոյ արկածներ, պատմութիւններ սիրային անցքերու, սիրապաչտ քերթողներ՝ արձակ ու ոտանաւոր, վերջապէս սիրոյ ստուեր ածուած: Ո՞ր սէրն է ատ, սակայն, այն զօրաւոր, սուրբ զգացումը, որուն ամէնէն վսեմ օրինակը Յիսուս տուաւ: Բնկերական սէրը, որ նկատում չունի, հաշիւ չունի: Մօր սէրը, որ հաւանանի մը գուրգուրանքով իր կուրծքը պիտի ձեղքէր ի հարկին՝ զաւակին պատասպարան տալու համար: Հօր սէրը, որ տաքուկ դիրկ մը պահելու էր իր զաւակին եւ տրտիւն սիրտ մը, անոր վնասուելուն վայրկեանները ջնջելու համար, որ առնական կամք մը ունենալու էր՝ կանացի թուլամորթ զգայնութեան տեղ: Երբէ՛ք, երբէ՛ք: Այս սէրերը տեղ չունին մեր դրականութեան մէջ: Փնտռեցէ՛ք եւ չպիտի գտնէք հա՛տ մը իսկ այդպիսի գրուածներէ, որոնք նոյն իսկ քառորդ դար առաջ՝ ա՛յնքան հաղուագիւտ չէին: Հիմա, «Կնամոլ-սրբաթաթա» քերթողութիւնն մրն է մշակուածը, ինչպէս ա՛յնքան իրաւամբ կ'եզրակացնէր Զարդարեան ալ, անցեալները:

* *

Անոնք որ ապրած են գաւառի կեանքը, կրնան դիտնալ թէ վերջին երեք դասակարգերէն իւրաքանչիւրին կեանքը մինչ արտաքսիչ մանրամասնութիւններ ունի, արմատացած չարիքներ, մշանջենի դարձած ոճիրներ, որոնք այդ մութ առիւծներուն մշուշին տակ կը պտտուին, տակաւ բազմապատկուելով: Բաւական չէ՞ տարին տասն անգամ նկարագրել գռեհիկ իրադարձութիւնները տիրացուի, թաղականի վէճերուն, կամ անդադար կրկնել կարգ մը սովորական յանկերգներ, որոնք երթալով կ'անհետանան: Ո՞վ լրջօրէն ձեռք պիտի զարնէ վերի ընտանեկան խնդիրներուն ուսումնասիրութեան, պատուելով մշուշի վարագոյրը եղերական տեսարաններուն վրայէն. գրչի սթափեցնող հարուածներով՝ ծնողական անզգայութիւնը մարգելն ո՞վ պիտի ըլլայ: Բաւական չէ՞, ամէնուս համար, բուն պատճառը, ընտանեկան կեանքի չարիքին աղբիւրը մացած, արգիւնքներուն անվերջ չարքին վրայ ի զուր ողբալ: Վերի հատատօտ բաժանումները՝ կարող վիրաբանի մը գրչին համար՝ բաղմահատոր, սառար վէպերու ամէնէն կենսական ու ցնցող նիւթը չպիտի՞ ըլլայն: Ու եթէ վարժուած չենք այդպիսի երկարաշունչ երկերու՝ գրեթէ մատանի ուսումնասիրութիւններով, խնդիրը չաւելու կողմէն ձեռք առնուիլ չարժէ՞ը: Ծնողք պատրաստելու ենք, պարտաճանաչ ծնողներ: Այս հարցը մոռցուած է՞ որքան լրագրութեան կողմէ, նոյնքան ալ դպրոցական դաստիարակութեան կիրարկումին մէջ: Այսպէս, ուրեմն, երկու գործ կը մնայ ձեռնհասներուն. հրապարակաւ պարզել ընտանեկան կեանքի ներկայ յուզութիւնը, քննադատականներու, ուսումնասիրութիւններու եւ գաւառային նորաշէկներու ձեւով, եւ միւս կողմէն մամլոյ վերաքննութեան ենթարկել մեր արդի դաստիարակութեան միակողմանի ուղղութիւնը, լրջօրէն վերլուծել, բանակցիլ, համոզել ու համոզուիլ, վերջնապէս եզրակացնելու համար թէ՝ ինչ հիմերու վրայ կաղմելու է ծնողք պատրաստելու յատակագիծը, որ նոյնքան կենսական, կարեւոր՝ որքան մոռցուած գլուխ մըն է մեր կրթական ծրագրերուն մէջ:

Տիարպէքիր — ԼԵՒՈՆ ՍՐԱՊԵԱՆ

ԱՐՁԱԿ ՔԵՐԹՈՒԱԾՆԵՐ

ՀԱՌԱՋՄԸ

Եթէ ուզէիր, պաշտելի՛ հոգեակ, կեանքը աւելի՛ քաղցր պիտի թուէր մեզ, երկինքն աւելի՛ պայծառ ու լուսաշող, ծաղիկները աւելի՛ բուրումնաւէտ, պուրակներն աւելի՛ դալար, ծառերն աւելի՛ սաղարթախիտ պիտի ըլլային, եւ հովիկն աւելի՛ զով ու խնկալից պիտի շնչէր:

Մտածեսն ու տարակոյսի բոպէ մը միայն քանդեց ու փշրեց այն ամէն հեշտօրօր ու դեղանկար երազները՝ զորս պահ մը առաջ վարդի պարկերու նման կը բոլորէիր ճակտիդ շուրջը: Բոպէ մը տարակոյս երջանկութեան անէացումը չէ՞ արդէն, եւ վայրկեան մը յուսահատութիւն դար մը կեանք չարժեր մթիթ...:

* *

Որ լքեցիր զիս: Մոռցար խկոյն սիրոյ ա՛յնքան ամրածոյլ օղակներով ընդխառնուած կեանք մը, չմչել կեղծեցիր ա՛յնքան երջանկաւէտ խոստումներ, եւ սիրոյ տաճարին դռները փակելով հեռացար ինձմէ: Եւ ես, այն օրէն մինչեւ դան. առաջին լքումը ապդարարութիւն մը եղած էր իրեն՝ սուղէն ծախելու ինքզինքը եւ իր տոքերուն տակ բերելու զայն՝ զոլացած ու ադերսադին:

—Ո՞ւն, մեկնինք, ըսաւ մանկամարդ կինը:

Հինդ վայրկեան յետոյ, երկուքն ալ կը գտնուէին Մասենա հրապարակին վրայ, արմկահարելով դիմահարներու բազմութիւն մը, բարձրաձաղակներուն տակ, ուրկէ քոնֆէթթիներու տարափ մը կը տեղար: Ջերմին արեւ մը կը ցոլար խայտարդէտ բազմութեան մը վրայ: Նիա, բաց կապոյտ երկինքի մը տակ, կը նմանէր դիւթաքաղ ներկայացնող թատրոնի մը զարդերուն, լեցուած զուարթ պարողներով, կարճ շրջազգեստ հագած բիէրթներով, երկար թեւանիւթ ունեցող բիէրներով, կնոջական ծպտում ունեցող կիներով եւ էրիկ մարդու ծպտում ունեցող կիներով, այլանդակ դիմակներով եւ ամէն գոյն տոմիսներով, ինչպէս կանաչ, վարդագոյն, կապոյտ, ծծմբագոյն, նարընջագոյն եւ մանր:

տուր ըլլալ իր նախկին սիրահարին: Վերջին երեք օրուան փորձառութիւնը, Իվլուար հարիւրապետին հետ հաստատած սիրային յարաբերութեան մասին, ապացուցած էր թէ անօգուտ էր հետապնդել անոր. հետեւաբար կը ջանար ժաքը նորէն ձեռք ձգել, մինչեւ նորի մը երեւան ելլելը:

Ուստի Լիզ ինչ ճարտարութեամբ քըրքրեց հարիւրապետին յիշատակը եւ խաբուսիկ բառերով փարատեց ժաքի կասկածները եւ վրէժխնդրութիւնը: Վարպետ արդի կին մըն էր ան. քանիներ բռնուած էին իր ցանցին մէջ: Նոյն իսկ զոհ մըն ալ ունեցած էր. իրեն սիրահարուած անմիտ երիտասարդ մը բաղդախաղի մէջ խարդախութիւն ընելով՝ բռնուած ու անձնասպան եղած էր հինգ տարի առաջ: Լիզ նիա եկած էր, իր յարաբերութիւնները ամրապնդելու համար Իվլուար հարիւրապետին հետ, հակառակ պարագային նորէն ժաքը գլխէ հանելու. թէեւ այս վերջինին նկատմամբ անտարբերութիւն ցոյց կու տար: Լիզ լաւ կը ճանչնար այդ բնազդական ու դայրացկոտ աղջիկը: Ժաք խանդաղատած, հարուած մը տուաւ իր կուրծքին, յայտարարելով թէ գէշ բան մըն էր ըրածը եւ թէ Լիզ արտի տէր կին մըն էր: Ժաք տեսնելով որ Լիզ նպատակէն կը հեռանայ, կը ջանար ճարտարութեամբ մը մատեցնել իրեն: Լիզ սա կէտին վրայ համամիտ էր թէ չատ մաքրակրօն ըլլալու պէտք չկար, քանի որ ժաք եւ ինք գէշ բան մը չէին ըներ բնաւ, այլ իրը ընկեր կը վարուէին իրարու հետ: Ժաք սկսած էր դգուանքներ շռայլել իր նախկին սիրուհիին. չէ՞ մի որ այնքան հին բարեկամութիւն մը իր իրաւունքները ունի, բայց Լիզ չամի դրաւ անոր պանդուխտութիւնն, ըսելով.

—Ո՛չ, ժաք, ո՛չ, ալ եւս վերջացած է ամէն բան:

Բայց կարեկցութենէ մղուած, Լիզ կը հաւանէր մէկտեղ դուրս ելլելու, քանի՞ թիթի պայքարին մասնակցելու համար: Անխիստ բան մը կը թուէր այդ ընդդիմութիւնը, բայց Լիզի նպատակն էր անել կացութեան մը մէջ դնել ժաքը եւ յետոյ անձնատուր ըլլալ իր նախկին սիրահարին: Վերջին երեք օրուան փորձառութիւնը, Իվլուար հարիւրապետին հետ հաստատած սիրային յարաբերութեան մասին, ապացուցած էր թէ անօգուտ էր հետապնդել անոր. հետեւաբար կը ջանար ժաքը նորէն ձեռք ձգել, մինչեւ նորի մը երեւան ելլելը:

Ուստի Լիզ ինչ ճարտարութեամբ քըրքրեց հարիւրապետին յիշատակը եւ խաբուսիկ բառերով փարատեց ժաքի կասկածները եւ վրէժխնդրութիւնը: Վարպետ արդի կին մըն էր ան. քանիներ բռնուած էին իր ցանցին մէջ: Նոյն իսկ զոհ մըն ալ ունեցած էր. իրեն սիրահարուած անմիտ երիտասարդ մը բաղդախաղի մէջ խարդախութիւն ընելով՝ բռնուած ու անձնասպան եղած էր հինգ տարի առաջ: Լիզ նիա եկած էր, իր յարաբերութիւնները ամրապնդելու համար Իվլուար հարիւրապետին հետ, հակառակ պարագային նորէն ժաքը գլխէ հանելու. թէեւ այս վերջինին նկատմամբ անտարբերութիւն ցոյց կու տար: Լիզ լաւ կը ճանչնար այդ բնազդական ու դայրացկոտ աղջիկը:

—Բարեւ Լիզբրօն. կը տեսնես որ ճըշդապահ եմ:

—Ինչպէ՞ս յաջողեցար մինակ դուրս ելլել:

—Յետոյ կը պատմեմ քեզի այդ ամէնը:

Ժաք քարիւշոնը վար առաւ: Լիզին շրթունքը ղդաց հեշտալի համը արդիւնած պտուղին: Ժաք, առջի օր, երեք քառորդ ժամ սպասած էր Բրօմբնատ տէ ղ'Անկլէի մէջ: Այդ սպասումը մեծապէս զայրացուցած էր Ժաքը, որ պատրուակ մը կը փնտռէր տուէնէն խոյս տալու եւ Լիզի միանալու. Տասը վայրկեանի կարճ տեսակցութենէ մը յետոյ, ժամադրութիւն տուած էին հետեւեալ օրուան համար: Լիզ բնաւ մտադիր չէր երեւար նորոգելու իր երբեմնի սիրային յարաբերութիւնները Ժաքի հետ: Մանկամարդ կինը իրեն յատուկ բարոյական մը ունէր, այն է չէր ուզեր իր ամուսնական պարտաւորութենէն չեղեցնել Ժաքը. ինչո՞ւ համար վիշտ պատճառել Ռօզի, որ այնքան սիրուն կերպարանք մը ունէր: Ժաք ամենայն դէպս, ինչպէս ասուեր էր, ամէն ինչ կրնար անել Լիզի համար, բացառեալ ամուսնանալէն: Ամէն ինչ կրնար անել, բացառեալ ամուսնանալէն: Ամէն ինչ կրնար անել, բացառեալ ամուսնանալէն: Ամէն ինչ կրնար անել, բացառեալ ամուսնանալէն:

(Շարունակելի)

ՆԱՄԱԿ ՊԱՂՏԱՏԷՆ

ԹԱՆԳԻՐ ՆԵՐՈՒԹԵՆԵՐ

Իրողութիւնը՝ որուն վրայ կու գամ մէկ քանի տող գրելու, իր տեսակին մէջ, թերեւս, եզական կրնայ համարուիլ եւ որ կը պատկերացնէ մեր կարգ մը հարուստներու ներքին եւ ընտանեկան կեանքին եպերելի բարքերը, գէշ օրինակ ըլլալով միւս դասակարգերու դայթակղութեան եւ բարքերու ապականութեան:

Առանց երկայն բարակ չաթք մը թըղուելու ընելու այսպիսի պախարակելի եւ դայթակղական պարագաներու, կը փութամ ուղղակի խնդիրը իր դոյներովը ներկայացնել կեդրոնական Ժողովին եւ Ս. Պատրիարք Հօր ուշադրութիւնը հրաւիրել, որպէս զի կանխապէս պարտ ու պատշաճ անօրինութիւնները հաղորդեն, ապագայ ցաւալի հետեւանքներու առաջքը առնելու համար:

Ասկից գրեթէ 3–4 տարի առաջ, տեղւոյս հայ հասարակութեան ջոջ հարուստներէն մէկը՝ Յովհաննէս Իսքէնտէրեան յանկարծամահ ըլլալով՝ կը թողու իր ժառանգ միայն աղջիկ մը, Սառա անունով, 12 տարեկան հասակին մէջ: Աղջկան ո եւ է պաշտպան չգտնուելով, իր անմիջական խնամակալը կ'ըլլայ հօրեղբայրը՝ աղա Մատթէոս Իսքէնտէրեան, 80 տարեայ կորաքամակ ծերունի մը, որ հանդուցեալին եւրոսուն հազար ոսկիի մօտ եղող ժառանգութեանն ալ մէկ երրորդ բաժնին տէրը կ'ըլլայ: Ժառանգած ծերունին կը խորնի մնացած 20 հազար ոսկիին կամնապարի մը պէս կուլ տալու միջոցները, չուզելով ձեռքէ հանել երկու համարձակ հարստութիւններ՝ Սառան ու չողչողուն ոսկիները: Վերջապէս այդ դժնդակին նպատակը իրագործելու համար՝ միջոցներու ու հնարքի պէտք էր դիմել, ինչ որ դժուարին բան մը չէր մեր ծերունին համար: Ուսանել կը մտադրէ Սառան ամուսնացնել իր թոռան հետ, բան մը որ մեր հայապահպանդիր նուիրական օրէնքներուն հակառակ եւ հարութեան ալ դայթակղութիւն պատճառելէն զատ, առողջապահական օրէնքին դէմ դատապարտելի գործում մը կը համարուի,

Բարեկենդանի տողանցումը իր անսփոփոխ ուղղիմը կը շարունակէր. ամբոխին մէջ միշտ կ'անցնէին կը դառնային ծաղիկներու սայլը, հանոցի կենդանիներու եւ բեւեռային արջերու սայլերը, ինչպէս նաեւ ոսկիի սայլը. յետոյ կու գային հրէշային ծպտումները, ահաւոր ծծակները, կենդանի տոմիսներու խաղը, աղանդաւորուհիները, եւ կարգ մը ուրիշ դիմակաւորներ, զորս առաջին անդամ չէր տեսած ժաք. օրինակի համար կրընտիպէ զօրքերու տարազով ծպտած կիներ, որոնք սեղմ անդրավարտիքներ հագած էին, շրջազգեստ հագած երեք մարդեր, վերջապէս մաղոտ ուղղը, տունկերուն չափ բարձր, որուն կը հետեւէին կարմիր սատանաներու սայլը:

Ցերեկուան յորդ լոյսին մէջ, դիմակաւորները եւ սայլերը չուտնէին իրենց դիւերուան հմայքը. բիրտ, հասարակ բան մը կը թուէր, գոյներու եւ շարժուձեւերու այդ թծուռնութեան մէջ:

(Շարունակելի)

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (24)

ԹՕՂ-ՎԻՔԹՈՐ-ՄԱՐԿՐԻԹ

ՆԻՍԻ ԲԱՐԵԿԵՆԴԱՆԸ

Ը

Ժաք արագ քայլերով կը յառաջանար փողոցներուն մէջէն, արմկահարելով տոմիսները ու դիմակաւորները, հազիւ պատասխանելով ճկուն հասակով կիներու կողմէ դէմքին նետուած քոնֆէթթիներուն: Ժաք վերջապէս հասաւ որոշեալ տեղը եւ երկու հնչուն հարուածներ տուաւ դրան:

—Ո՞վ է ան, հարցուց մէկը ներսէն:

Ժաք իր պատասխան երգեց.—«Լուսնի լուսնով, բարեկամս Բիէրօ, բաց դուռը, Աստուծոյ սիրոյն համար:»

Բանալին դարձաւ փականքին մէջ: Կնդուղաւոր ապաշխարողի մը ծպտումով մէկը, որուն կապոյտ գեղեցիկ աչքերը միայն կը նշմարուէին, բացաւ դուռը:

—Բարեւ, ինչպէս կ'ուզես, ինչպէս կ'ուզես, ինչպէս կ'ուզես:

Ներսը, ուրիշ դիմակաւորներ, ինչպէս Ժաք, ինչպէս Բիէրօ, ինչպէս Ինչպէս կ'ուզես, ինչպէս կ'ուզես, ինչպէս կ'ուզես:

Ներսը, ուրիշ դիմակաւորներ, ինչպէս Ժաք, ինչպէս Բիէրօ, ինչպէս Ինչպէս կ'ուզես, ինչպէս կ'ուզես, ինչպէս կ'ուզես:

ԴԻՍԿՎՍՍԻՈՆԻ ԶՈՒԿՈՒՈՍ

Իսկզբանէ մեր հայրենիքին մէջ ամենամուտ հանգամանքներ մշակեալ ազգին հոգեւոր դաստիարակութեան մասին։ Ամենայն հոգեւոր ազդեցութիւն, ամենայն լուսաւորութիւն, ամենայն գեղեցիկ զգացմունք, ամենայն բարոյական ազնիւ ձգտումներ, ամենայն ազգային գիտակցութիւն, ամենայն ազգասիրական զգացմունք, ամենայն ազգային ինքնապաշտպանութիւն, ամենայն ազգային ինքնակամութիւն, ամենայն ազգային ինքնուրոյնութիւն, ամենայն ազգային ինքնագիտակցութիւն, ամենայն ազգային ինքնաբաւութիւն, ամենայն ազգային ինքնաբաւութիւն, ամենայն ազգային ինքնաբաւ

ֆաէն ֆէբազ) եւ կամ գրաւի դրուին (խթիղլալ) պարաքին քանակութիւնէն հաւասարապէս հազարին հինգ, բայց երկրագործական պանքայէն ու որբերու ստացուած քներէն փոխառութիւն ընողները բացառութիւն կը կազմեն։ Սերքի միւլքերէն եւ մուգթաալը կալուածներէն հազարին երկու քուկէս ղրուշ։ Առանց կալուածագրի առնուած տեղերու համար ալ երբ մինչեւ հինգ տարի գիմում ըլլալով կալուածագիր առնուի, միայն թուղթի գինը (վարագա պէհասը) պիտի դանձուի. իսկ հինգ տարիէն վերջը երբ կառավարական ու վագֆի կալուածի մը համար կալուածագիր առնել ուզուի, հազարին յիսուն։ Սերքի միւլքերէն ու մուգթաալը կալուածներէն՝ հազարին քսանչինգ։ Կառավարական ու վագֆի հող մը երբ գնուի, տրուելիք կալուածագիրներուն համար հազարին երեսուն։ Կ. Պոլսոյ մէջ այդ վարձքերէն իբրեւ «գայսիէ» առնուած հարիւրին տասը եւ աւանդի, վէֆաէն ֆէբազի ու խթիղլալի գործողութիւնները լուծուած միջոցին առնուած վարձքերը ջնջուած են։ Կալուած մը ու հող մը երբ զանազան մասերու բաժնուի, տրուելիք նոր կալուածագիրէն եւ մանչիլէն գընուած միւսագրաֆքերը ու միւսթէղիլաթը վագֆիներուն կալուածագիրներէն եւ արձանագրութիւն մը ուղղելու համար տրուելիք կալուածագիրներէն հազարին ու կոտորակին երկու տուրք պիտի առնուի։ Երբ տեղի մը արձանագրութեան պատճէնը տռնուի, անոնց արժէքին հազարին ու կոտորակին մէկը։ Թուղթի գինը երեք կարգի բաժնուած է։ Կ. Պոլսոյ ու շրջականերուն եւ նահանգներու ու դաւառներու կեդրոններու բոլոր կալուածներու ու հողերու եւ անոնց վերաբերեալ առեւտրական ու արհեստագործական չէնքերուն, ամարանոցներուն եւ այլն, ինչպէս նաեւ բացառիկ վագֆիներու միւթէվէլլիներու տրուելիք կալուածագիրներէն, իբրեւ առաջին կարգ, տասը ղրուշ պիտի առնուի։ Գաւառակներու եւ գիւղախումբերու կեդրոններու համար, իբրեւ երկրորդ կարգ, եօթնուկէս ղրուշ։ Գիւղերու կեդրոններուն, արտերուն համար եւ այլն, իբրեւ երրորդ կարգ, հինգ ղրուշ։ Կորսուած կալուածագիր մը երբ նորէն տրուի, միայն թուղթի գինը պիտի առնուի իր պատկանած ատիճանին համաձայն։ Հուսուսի՝ այսինքն Տէֆթէրխանէի կողմէ մանաւորաբար տեղ մը ղրկուած պաշտօնեաներուն վարձքը, տասանորդի փոխարժէքը, իճարէի մուէճճէլէն, թէվսիի ինթիքալի (վագֆ կալուածի մը փոխանցման չջնջանակին ընդարձակումը՝ այսինքն փոխանակ ուղղակի զաւակի մնալու, երբ զաւակ չըլլայ, էրկան, կնոջ, եղբայրներու ու քոյրերու փոխանցում) իճարէն, իճարէի զէմմէը եւ միջնորդչէքի վարձքերը ըստ առաջնոյն պիտի գանձուին։ Նաեւ որոշուեցաւ թէ պարզ մուրակներու միջոցաւ երբ երկու անձի միջեւ առուծախ կատարուի, եւ այդ առթիւ դատ ծագի, դատարանները նկատողութեան պիտի չառնեն այդ դատերը։»

ՆԻԲՈԼԱ. ՄԵԾ ԴՈՒԲՈՒՔ. — Ռուսիոյ Նիքոլա Նիքոլայէվիչ մեծ դուքը, հինգշաբթի օրը, Կ. Պոլիս պիտի ժամանէ Կոորկի Բոպիէտոնոսկ նաւով։ Ռուսիոյ դեսպանատան Քուպանեց պահականաւը, առաջի օրը, Պուրկով գնաց, Կոորկի Բոպիէտոնոսկցի հետ, Կ. Պոլիս դալու։

ՖՐԱՆՍԱՑԻ դեսպանը ու տիկին Քոնթան, կիրակի օրը, դեսպանատան Լա Մուէթ պահականաւով Մուտանիա գացին եւ անկէ Պրուսա։ Վաղը պիտի վերադառնան։ Մուտանիա-Պրուսայի երկաթուղիի Ընկերութիւնը մասնաւոր կառաւանով մը յատկացուց անոնց։

—Դեսպան Պ. Քոնթան հոկտ. 2/15ին Կ. Պոլսէն պիտի մեկնի արձակուրդով։

ՄԱԽՍՈՒՍԷՆ.—Կայս. Իրատէ մը հրամայեց Մախսուսէի վարչութեան չնորհել Աֆրիգա չոգենաւը զոր օսմ. փարոներուն վարչութիւնը գնած էր Կարմիր Ծովի մէջ հաստատուած չորս փարոներու պէտքերը փոխադրելու համար, եւ որուն փարոներու վարչութիւնը այլ եւս պէտք չունի, քանի որ փոխադրութիւնները աւարտած են։ Աֆրիգա որ հիմա Սիւէզ կը գտնուի, երկու չաթթէն Կ. Պոլսոյ Նաւահանգիստը պիտի ժամանէ։

ԾՈՎԱՑԻՆ նախարար Հասան փաշա տակաւին հիւանդ ըլլալով երէկ ալ չկրցաւ իր պաշտօնատեղին երթալ։

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ.—Իտալիոյ ու Պարբակատանի դեսպանները, երէկ, Բ. Դուռը երթալով յաջողագործ տեսակցեցան արտաքին գործոց նախարարութեան բարձրաստիճան պաշտօնատարներուն։

ՀԱԼԷՊԻ նոր կուսակալ Մէհմետ պէյ, երէկ, կայս. պալատ երթալով իր հրաժեշտի ողջոյնը մատոյց եւ արժանացաւ կայս. մեծարանաց։ Մէհմետ պէյ յետոյ իր պաշտօնատեղին ուղեւորեցաւ Իսքէնտէրունի ճամբով։

ՌՈՒՍԻՈՅ դեսպանատունը, վաղը, Պէօյիւքտէրէյէն Բերա պիտի փոխադրուի։

ՊԱՐԻԶ դեսպանը, առաջին թարգման Ցոմէանէսկ խանի հետ, կիրակի օրը, փոխադարձ այցելութիւն տուաւ Ռուսիոյ դեսպանին։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ.—Կիրակի օրը Աղեքսանդրիոյ մէջ քուէրայէ 25 դէպքեր ու 21 մահեր պատահեցան, Դահիրէ՝ 6 դէպք ու 6 մահ, Տիմիաթ՝ 7 դէպք, Սիւէզ՝ 5 դէպք ու 5 մահ, Ռոզէթ՝ 5 դէպք ու 3 մահ եւ միւս տեղերը՝ 444 դէպք ու 459 մահ. գումար 492 դէպք ու 490 մահ։

ԿԱՅՍ. ԲԺՇԿԱԿԱՆ Ժողովը իր նիստերը պիտի սկսի յառաջիկայ հոկտ. 3էն սկսեալ։ Նիստերը տեղի պիտի ունենան ամէն ուրբաթ իրիկուն, ժամը 8½ին։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿՐ. — Շաբաթ օրէն ի վեր Կ. Պոլիս ժամանեցին Անատոլէէն 25,000 քիլէ ցորեն եւ Արեւելեան Ռումէլիէն ալ 7,500։

—Շաբաթ օրէն ի վեր Կ. Պոլիս բերուեցան 2,100 պարկ ալիւր Իպրահիլէն եւ 2,300՝ Քէօսթէնճէէն։

—Թէեւ այս չաբթու, Իտալիայէն ու Սուրիայէն չատ լէմոն չբերուեցան, բայց հրապարակը դարձեալ հանդարտ է ու գործ չկայ։

ՁԻԻՆ.— Անցեալ չաբթու, չորեքշաբթի ու հինգշաբթի, ձիւն տեղացեր է Պարա-Տաղի վրայ, Այտընի նահանգին մէջ։

ՊՐՈՒՍԱՑԻՆ կը հեռագրեն թէ չաբաթ գիշեր Քէօթահեայի մէջ Հաճի Սիւլէյմանի հացագործի փուռէն հրդեհ ծագելով թէ՛ այդ փուռը եւ թէ ուրիշ խանութ մը այրեր են։ Այդ առթիւ ներքին գործոց նախարարութիւնը հեռագրեց Պրուսայի կուսակալութեան, ուշադրութիւն ընել, որպէս զի փուռի նման չէնքերու ծխնելոյզները չէնքերէն շատ բարձր ըլլան եւ միշտ մաքրուին, այդ տեսակ արկածներու պատճառ չտալու համար։

ԱՇԻՐԼԻԹՆԵՐՈՒ վարժարանին չրջանաւարտներէն Միւքիէն փոխադրուած եօթը ուսանողներ եւ զինուորական բարձրագոյն վարժարանը փոխադրուած չորս ուսանողներ, այս տարի, չրջանային աւարտելով վկայական ստացան։

ԱՄՍԱՔՈՇԱԼԻՆԵՐԸ.—Զեռնհաս պաշտօնարանը որոշեց որ ըստ առաջնոյն կառավարական իւրաքանչիւր պաշտօնեայի ու քարտուղարի «սուրէթ» տրուի իրենց ամսաթոշակին համար, վասն զի ամբողջ դիւանի մը մէկ «սուրէթ» տալու առաջարկութիւնը անպարմար դատուեցաւ։

ՌՈՒՄԷԼԻԻ նահանգներուն զանազան տեղերը, այս տարի, հունձքերը տեսակով ու քանակով լաւ են, հակառակ օդերու անկանոնութեանը. միայն այդիները քիչ մը վնասուած են, բայց ծծումբի գործածութիւնը բաւական օգտակար եղած է։

ՏԷՐՔՈՍԻ ջուրերու այն ծորակները որոնք հրդեհի յատուկ են, աւելի պիտի չացուին Կ. Պոլսոյ մէջ։ Առեւտրական ու հանրօգուտ չինութեանց նախարարութիւնը դրեց քաղաքապետութեան՝ ցոյց տալ նոր ծորակներուն դրուելիք տեղերը։ Մախքը քաղաքապետութեան կողմէ պիտի հոգացուի։

ՓՈԹՈՐԻԿ.—Մէսաժերիի Սակալիեն չոգենաւին ուղեւորները պատմեր են թէ անցեալ չաբթու Միջերկրականի մէջ սաստիկ փոթորիկ մը տիրեր է։ Նաւապետը յայտարարեր է թէ մինչեւ հիմա այդքան սաստիկ փոթորիկի մը չէ հանդիպած Միջերկրականի մէջ։ Ալիքները այնքան ահարկու են եղեր որ ջուրերը մինչեւ վարի յարկերը եւ նոյն իսկ մեքենաներուն յարկերը լեցուեր են։ Շոգենաւը սովորականէն տասը ժամ ուշ Իզմիր հասեր եւ հոն ալ մինչեւ առտու չոգիի վրայ մնացեր է, վախնալով որ մի՛ գուցէ ալիքներու սաստութենէն երկաթը խզուի ու ցամաք իյնայ։ Սակալիեն ուրբաթ օրը վերստին ճամբայ ելաւ Կ. Պոլսոյ նաւահանգիստէն։

ՄԱՀԱՑՈՒՅԱԿ.— Կ. Պոլսոյ ու արուարձաններուն մէջ սեպտ. 9էն 15 պատահած մահերու թիւն է 179, որոնց 1ը՝ կարմրախտ, 4ը՝ թիֆոյէ, 8ը՝ չնչողական գործարաններու հիւանդութիւններէ եւ միւսները զանազան պատճառէ։

ՊՈՒԼԿԱՐ կառավարութիւնը որոշեց որ Պուլկարիայէն օտար երկիրներ արտածուելիք վարդի իւղի չիչերը կնքուին մաքատանց կողմէ, որպէս Պուլկարիոյ վարդի իւղերը զանազանուին ուրիշ տեղերու արտադրութիւններէն։

—Թրնովայէն կապրոմօ թղթատարական պայուսակներ տարած ատեն, անոնց մէկը գողցուեր է։ հինգ հազար ֆր. կը պարունակէր։ Հեղինակները տակաւին գտնուած չեն։

—Պուքրէշէն կը հեռագրեն թէ Ռումանիոյ կառավարութիւնը պիտի չհրաւիրէ պուլկար կառավարութիւնը՝ ներկայացուցիչներ ղրկել Ռումանիոյ ռազմախրներուն։

ՇԱՊԻՆ ԳԱՐԱՀԻՍԱՐԻ ՄԷՋ, կ'ըսէ Սէրվեր, զօրանոց մը պիտի կառուցուի 97,800 ղրշ. ծախքով։

ԳԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐ.— Բէօսթէնճէէն երէկ Կ. Պոլիս ժամանեցին 262 իսլամ գաղթականներ։

ԳԱՏՐԳԻԻՂ, Մոտա ճամտէսի, հանգուցեալ Բալի Սթէֆանովիչի ամարանոցը ութ հազար ոսկիի գնուեցաւ Անգլիացի Պ. Ուիթոլի կողմէ։

ԶԷՅԹՈՒՆԻ զօրանոցին ու քաղաքին մէջտեղը տասը մէթր երկայնութեամբ կամուրջ մը շինուեր է։

ԵՐԷԿ ԴԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀՐԴԵՀ.— Երէկ գիշեր ժամ 4ին առեւտրական ու հանրօգուտ չինութեանց նախարար Զիհնի փաշայի Էրէնքէօյի ամարանոցէն հրդեհ ծագելով այրերու յատուկ մասը այրեցաւ։

ՈՃԻՐ ՄԸ.—Առջի գիշերը Պոլսոյ էթ Եէմէզ թաղին մէջ Էմինէ անուն կին մը, 40 տարեկան, մեռած գտնուեցաւ՝ դաշոյնով զարնուած քանի մը տեղերէն։ Նոյն գիշերը այդ թաղին մէջ Ապտուլլահ անուն մարդ մը ձերբակալուեցաւ՝ առանց լապտերի երթալուն համար։ Հարցաքննուելով ըսաւ թէ էթ Եէմէզի կողմը իր քրոջը՝ Էմինէի տունը գացած էր, բայց դուռը չէր բացուած։ Ապտուլլահ նոյն տունը ղրկուեցաւ, իրողութիւնը տուգէլու, բայց դուռը չբացուեցաւ։ Դրացիները ըսին թէ տանտիրուհին՝ Էմինէ քանի օրէ ի վեր դուրս չէ եկած։ Վերջապէս ոստիկանութիւնը պարակին կողմէ ներս մտաւ եւ Էմինէն գտաւ արիւնաթաթաւ ու ձախ կողէն եւ մարմնոյն ուրիշ մասերէն զարնուած։ Ապտուլլահ պարապ կը պատէր եւ քոյրը՝ Էմինէ ըսած էր անոր որ գործ մը գտնէ, վասն զի ապրեցնելու կարողութիւն չունի։ Ապտուլլահի ձեռքերուն վրայ սկրթուելներ կային եւ բաճկոնը նոր առած էր, մինչդեռ բանթալոնը հին էր եւ տեղ տեղ օրքուած։ Ոստիկանութիւնը, իբրեւ կասկածելի, զայն ձերբակալեց։ Զեռքին սկրթուելքներուն համար ըսաւ թէ ապակիով եղունգները մաքրելէն գոյացած է. բայց բժշկական քննութեամբ հաստատուեցաւ որ դաշոյնի արդիւնք է։ Վրայէն գտնուեցան արիւնոտ թաշկինակ մը, կնոջ մատանի մը. արիւնոտ ներքին ճերմակեղէն մը. կօշիկն ալ արիւնոտ էր. գտնուեցան նաեւ այն տեսակ առարկաներ որոնք նոյն տունէն առնուած կ'երեւային։ Քննութիւնները առաջ կը տարուին։

ԵՂԵՌՆԱԴԱՏ ԱՏԵԱՆԸ երէկ կրկին անգամ դատեց Արխիմանդրիտ Ֆարանքաքի ու սպասաւորը՝ Մէհմէտ որոնք Դարտգիւղի Զիֆթէ Հաւուղի կողմը ոգեւոր ըմպելիներու գործարան մը այրած էին՝ ապահովագրութեան գինը ստանալու համար։ Առանց տասնական տարուան տաժանակիր աշխատութեան դատապարտուած ըլլալով, վճռաբեկ ատեանը բեկած էր այդ վճիռը։ Եղեռնադատ ատեանը պնդեց իր նախորդ որոշումին վրայ։

ՆԵՐԿԱՅ ԱՆԶԳԻՒՈՏ եղանակին համար ամէնէն կարեւոր պէտքերէն մէկն ալ հովանոցն է, զոր գնելու համար մի՛ վարանիք դիմել, Դալաթիոյ հանրածանօթ հովանավաճառ Միհրդատ էֆ. Հայկազնի, ուր պիտի գտնէք ոչ միայն ձեւաւոր ու դիմացկուն պատրաստ հովանոցներ, համեմատաբար չատ ժան դիներով, այլ եւ չատ ծանր անգլ. եւ ֆրանս. հինցած հովանոցներու կերպասները փոխելու համար, ամենաընտիր մետաքսէ կամ բրդախառն մետաքսէ տոկունութիւնը փորձուած կերպասներ, թէ՛ կանանց եւ թէ տղանց հովանոցներու համար։ Դալաթիա, կամուրջին դէմ, երկու անկիւնները։

ԺԱՄԱՆԱԿԱԿԻՑ ԲԱՐԲԵՐԸ, մտքի եւ մարմնի չափազանց յոգնութիւնները, զեղծումներն ու քնատութիւնները ոյժէ կը ձգեն մարդը, մարմինը կը տկարացնեն, ջիղերը կը թուլցնեն ու անժամանակ ծերութեան կը մատնեն նոյն իսկ երիտասարդներն ու չափահասները։ Արիւնը, ջիղերը, ոսկրներն ու կազմուածքը զօրացընելու եւ վատուժութեան ու տկարութեան առաջքը առնելու համար անհրաժեշտ է գործածել Օվօ-Լէսեթին Պէլլն նորագիւտ դեղը, որ ամէն մեծ դեղարանները կը գտնուի։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Քաղաքական ժողովը հրաւիրուած է վաղը Նիստ գումարելու Դալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ։ Ս. Պատրիարքը որ քանի մը օրէ ի վեր Սկիւտար կը գըտնուի, վաղը իշնելով պիտի նախագահէ Քաղաքական ժողովի նիստին։

—Պալաթի Ս. Հրեշտակապետ եկեղեցին, ուր փոխադրուած է Դարակէօմրիւքի Ս. Աստուածածնի հրաշագործ պատկերը, հաւատացեալներու խուռն բազմութիւն մը լեցուած էր Խաչի տօնին առթիւն։ Պատարագիչն էր Մկրտիչ Եպիսկոպոս Վեհապետեան, որ քարոզ ալ խօսեցաւ օրուան տօնին վրայ։ Օգերու խռնութեան պատճառաւ Արմաշ ուխտի չի գացողները, Պալաթու եղեղեցին գիմած էին, ուր բաւական գիշերոյներ ալ կային։

—Կրօնական ժողովին յանձնուած է Նարլըդարուի քարոզիչ Տ. Տաճատ վարդապետ Ոսկանեանի մէկ գիրը, որով կ'առաջարկէ իրեն յանձնել Պանտրմա-Պալըքէսիրի հովուութիւնը։

—Ինչպէս գրած էինք, երէկ Ս. Պատրիարքը զբօսական պտոյտ մը կատարեց Զայրեճայի բարձունքին վրայ։ Ն. Սրբազնութիւնը աչքէ անցուց Պէրպէրեան վարժարանի չէնքին նորոգութիւնները եւ յաւելուածական մասը։ Ս. Պատրիարքը, այսօր Ս. Կարապետ եկեղեցիին մէջ կանանց յատուկ քարոզ կը խօսի։

—Ամերիկայի Առաջնորդ Տ. Սարգիսեան Սրբազան ի մտոյ քնական պտոյտ մը պիտի կատարէ իր իրաւասութեան ենթարկուած թեմերուն մէջ, աչքէ անցընելու համար անոնց եկեղեցական վիճակը ու կազմակերպութիւնը եւ կարեւոր հրահանգներ տալու այդ մասին։

—Բարիզէն կը գրեն թէ յառաջիկայ հոկտեմբեր 5ին պիտի կատարուի նորաշէն եկեղեցիին հիմնարկութեան հանդէսը։ Պ. Մանթաշեանցի կողմէ՝ եկեղեցիին չինութեան ներկայացուցիչ կարգուած են տեղւոյն հայ երեւելիներէն տեարք Իշխանեան եւ Ցովակիմեան, որոնց յանձնարարութեամբ չէնքին վերին հոկող կարգուած է Կեդրոնականի նախկին չրջանաւարտներէն Պ. Արտաշէս Նեստորեան, որ Բարիզ Բոն գ'է Շօսէ վարժարանէն չրջանաւարտ եղած է ճարտարագէտի վկայականով։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

ՓՈՒԱՆՈՐԴԱԲԱՆԻ ՀԱՅՈՑ ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ

Իզմիրի Թէփէճիք թաղը բնակող, ընտիր Պոլսեցի, Կէտիկիւչացի, Դաւանողական Հաճի Երանիկ տուտու անուն կին մը մեռած է Իզմիրի մէջ։ Կը ծանուցուի նոյն հանգուցեալ կնոջ ժառանգորդներուն որ վկայագիր ի ձեռին ներկայանան ի Պարիարքարան։

(Կնիք)

Այրի Տիկին Նչան Էֆէնտի Հարէնց եւ որդին Հայկ Հարէնց, Օրիորդ Տիւրիկ Հարէնց, Տիկին Սոֆի Մարգարեան, Դանիել Էֆէնտի եւ Օրիորդ Հարէնց, Յակոբ Էֆէնտի Հարէնց եւ զաւակունք, ինչպէս նաեւ Զմիտրգլեան, Մագասէտ Հարէնց, Գաբրիէլ Հարէնց եւ Իզմիրի Նչան Հարէնց գերդաստանք եւ ամբողջ ազգականք ցաւ. ի սիրտ կը ծանուցանեն զղջանաղէա մահ

ՆՇԱՆ ԷՖԷՆՏԻԻ ՀԱՐԷՆՑ

իրենց ամուսին, Հայր, Եղբայր, Հօրեղբայր, որ կնքեց իր մահկանացուն այս առաւօտ, եւ կը խնդրեն որ ներկայ գտնուիք յուղարկաւորութեան տխուր հանդէսին, որ տեղի պիտի ունենայ սաբաթ 18 յառաջիկայ Զարեւշաբթի առաւօտ, ժամը 4ին (Հ. Թ.) Բերայի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցին, ուր արդէն փոխադրուած է հանգուցեալին մարմինը, եւ անտի պիտի ամփոփուի Շիշլի Ազգային գերեզմանատունը իր գերդաստանին յատուկ դամբարանը։

Բերա, 16 Սեպտեմբեր 1902

Յ. Գ.— Մասնաւոր հրաւիրագիր չընդունողներէն կը խնդրուի ներկայս իբրեւ հրաւիրագիր ընդունիլ։

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՍՏ ՔՈՆՍԹԱՆԹԻՆՈՊԼ)

ՈՒԱՇԻՆԿԹՐԼ, 20 սեպտ. — Տեղական քանի մը սխալանիշեր եւ օդին վիճակը անհրաժեշտ ընծայեցին ուեւի խորունկ հերձում մը կատարել Պ. Ռուզվէլթի պալարին մէջ, որպէս զի ոսկորին վրան բացուի որ վնասուած է։ Յետոյ ձեռնարկուեցաւ վէրքին ցամքեցուցմանը, որ բժիշկներուն կարծիքով, պիտի օգնէ կատարեալ բուժումին։

ԲԵՌԵՍՊՈՒՐԿ.—Ռուսիոյ պաշտօնաթերթը կը ծանուցանէ թէ Մոսկուայի կուսակալութեան օգնականի պաշտօն մը հաստատելով, այդ պաշտօնը յանձնուեր է Մոսկուայի քաղաքին կառավարիչ Պ. Պուլիկինի։

ՀՌՈՄ.—Իտալիոյ թագաւորը 50,000 ֆր. պարգեւեց Սիկիլիոյ ողողմանց զոհերուն։ Լրագիրները կ'ըսեն թէ մինչեւ հիմա 300 դիակներ գտնուած են Մոտիքայի մէջ եւ 75 ալ Սէքիլիի մէջ։

ՎԻԼՆՆԱ.— Հէնպէրկի իշխանուհին, Ֆրանց Ֆէրտինանտ արչիդուքսին կինը, այս իրիկուն, մանչ մը ծնաւ։

ՊԷՐԼԻՆ.— Բորէսայի դեսպանատունը պաշտօնական հեռագիր մը ստացաւ՝ հերքող Ֆիկառօի այն լուրը թէ Բորէսայի կայսրը մեռած ըլլայ։ Կայսրը բոլորովին քաջառողջ է եւ Բորէսայի մէջ կատարեալ անդորրութիւն կը տիրէ։

(ԱԺԱՆՍ ՆԱՍԻՈՆԱԼ)

ՎԻԼՆՆԱ, 29 սեպտ.—Մաքսային սակացոյցի խորհրդակցութիւնները վերջնապէս պիտի դադրին յառաջիկայ չորեքշաբթի։

—Աւստրիոյ Խորհրդարանը բացուելուն պէս, կառավարութիւնը պիտի ներկայացնէ եկամտացոյցին ծրագիրը, որով մեծապէս աւելցած է պատերազմական նախարարութեան ծախքերուն գումարը։ Բաւական կարեւոր բացէ մը կը վախցուի։

ԲԵՌԵՍՊՈՒՐԿ.—Ստոյդ կ'երեւայ որ ռուս կառավարութիւնը պիտի ծանուցանէ թէ Ռուսիոյ ու Գերմանիոյ առեւտրական արդի դաշնագրութեան պայմանաժամը աւարտած է։

ԲԱՐԻԶ.— Ուաչինկթընէն կը հեռագրեն թէ նախագահ Ռուզվէլթի սրունգի պալարին վրայ երկրորդ գործողութիւն մը կատարուեր է յաջող կերպով։

ՎԻԼՆՆԱ.—Մաքսային նոր սակացոյցի մասին բանակցելու համար կազմուած յանձնաժողովը պիտի դադրեցնէ իր աշխատութիւնները, եւ տեղեկագիր մը պիտի ներկայացնէ Բայլոռթակին նստաշրջանը վերաբացուելուն։

ԷՄԻԼ ԶՈԼԱՅԻ ՄԱՀԸ

Մեծանուն դրագէտին ու վիպասանին անակնկալ մահուան լուրը, զոր կը հաղորդէ այս գիշերուան հեռագիր մը Բարիզէն, անսխալելի կորուստ մըն է ոչ միայն Ֆրանսայի, այլ նաեւ բովանդակ քաղաքակիրթ երկիրներու դրականութեան համար, ուր ծանօթ էին բնապաշտ դպրոցի պետին անունն ու գործերը։ Զոլայի հայկական երկասիրութեանց շարքին վրայ խօսիլ փորձելը՝ կարճ գրուածի մը մէջ, անապարանօք՝ աւելորդ աշխատութիւն մը պիտի ըլլար. եւ լապադոյն կը սեպնք ձեռնհաս աշխատակիցներու ուսումնասիրութեանց եւ բարեղեան թերթերուն բերելիք յօդուածներուն ապաւել, կատարելապէս ճանչցնելու համար Ֆրանսական դրականութեան ժամանակակից փառքը կազմող այդ հանճարը որ իր բեղմնաւոր չրջանին մէջ կը չիջանի յանկարծ, արկածի մը զոհ երթալով։

Ամէն նշանաւոր գրիչներու պէս, Զոլա ալ ունէր իր հակառակորդները, իր խորհելու եւ գրելու եղանակին հակառակորդները որոնք կ'ուզէին իրեւ «անարոյական» ճանչցնել անոր արտադրութիւնները որոնք, սակայն, մարդկային կեանքը եւ զգացումները ծայրայեղօրէն իրական գոյներով կը պատկերացնէին, առանց խաբուսիկ ոսկեղօծում մը տալու անոնց։

Զոլայի վէպերը, դրական հրաշակերտներ ամէն մէկը, մարդկութեան նուիրուած հատորներ էին, ուր տգեղութիւնը, մոլութիւնը երեւան կը հանուէին կենդանի ու սարսռազդեցիկ էջերու մէջ, առանց ընաւ հեղինակը ազդուելու անոնց հանած դառնամզուցումէն ու դայթակղութեան ձեւացումէն։ Հանրային կեանքի մէջ Զոլա նշանաւոր հանդիսացաւ Տրէյֆիւսի իրադարձութեան մէջ իր բռնած կորովի ընթացքովը ու իր մղած պայքարովը—Հանրապետութեան նախագահին ուղղած իր Դ'ասքաստանեմէն սկսեալ մինչեւ Ռէնսի Զինուորական տաճարին վճռին օրը,—պայքար մը որուն մանրամասնութիւնները դեռ թարմ են ընթերցողներու մտքին մէջ։

Բարիզ վերադարձէն ի վեր, Fécondité-ին հեղինակը իր աչխատանոցին մէջ առանձնացած՝ կը դրաղէր գրական նոր երկասիրութեան մը պատրաստութեամբ զոր մահը կ'ընդհատէ այսքան անակնկալ կերպով, զրկելով Ֆրանսան իրեն ամէնէն աւելի պատուական զաւակներէն մէկէն եւ ֆրանսական գրականութիւնը՝ իր դրական մէկ փառքէն։

Աւասիկ այդ մասին հեռագրական լուրերը.

ԲԱՐԻԶ, 29 սեպտ.—Պ. Էմիլ Զոլա, այս առտու, մեռած գտնուեցաւ իր բնակարանին մէջ։ Մահը առաջ եկած է դիպուածական չնչահեղձութենէ։ Կինը ծանրապէս հիւանդ է։

—Էմիլ Զոլայի մահուանը պատճառ եղող չնչահեղձութիւնը առաջ եկած է քարբոնիֆերի մը ծխումէն որուն խողովակը ճեղքուած էր։ Կ'երեւայ թէ տիկին Զոլա պիտի աղատուի։

—Աւտոսիկ քանի մը մանրամասնութիւններ Էմիլ Զոլայի մահուանը վրայ.— Այս առտու սպասաւորները քանի մը անգամ դուռը զարկին եւ պատասխան չստանալով, պարտաւորուեցան դուռը կոտրել. իսկոյն ածխական թթուի հոտ մը առին։ Էմիլ Զոլա որ կ'երեւայ թէ գիշերը ելլել ուզած էր, կրնակի վրայ ինկած էր։ Սրունդները անկողնին վրայ էին եւ գլուխը ու ուսերը գորգին վրայ։ Տիկին Զոլա որ անկողնին մէջ էր, մեռած կ'երեւար։ Իսկոյն բժիշկներ բերուեցան եւ դարմանեցին Տիկին Զոլան որ տակաւին կ'ապրէր. իսկ Էմիլ Զոլայի համար ամէն ջանք անօգուտ եղաւ։ Երկու փոքր չուներ որոնք նոյն սենեակը կը գտնուէին, վնասուած չէին։ Տիկին Զոլա կէսօրուան մօտ սթափեցաւ, բայց դեռ չի կրնար խօսիլ։ Կատարուած քննութեամբ հաստատուեցաւ որ կարելի չէ անձնասպանութեան վերագրել, այլ մահը առաջ եկած է դիպուածական պատճառէ մը։ Տիկին Զոլա հիւանդանոց տարուեցաւ։ Բժիշկները կը կարծեն թէ Էմիլ Զոլա անկողնէն իյնալուն հետեւանքով մեռած է։ Կաղերը բարձր տեղերէ աւելի հողին մօտ աւելի խիտ էին։

Բարիզ, 29 սեպտ.— Հռչակաւոր վիպագիր Էմիլ Զոլա այս առտու մեռաւ, իր բնակարանին քարբոնիֆերէն եկած ածխային թթուէն չնչահեղձ ըլլալով։ Տիկին Զոլա ողջ է. թէեւ չատ հիւանդ է, բայց վիճակը վտանգաւոր չէ։ Էմիլ Զոլայի մահը բուռն յուզում պատճառեց ամբողջ Բարիզի մէջ։ Էմիլ Զոլա ծնած էր 1840ին։

—Իրիկուան բոլոր լրագիրները յօդուածներ կը հրատարակեն Զոլայի վրայ։ Վեր կը հանեն գրական անհուն գործը զոր արտադրեց Ռուկոն-Մաքարներու հեղինակը որ կը մեռնի իր տաղանդին ամբողջ զօրաւորութեանը մէջ։ Քանի մը լրագիրներ մեծապէս կը գովեն բնապաշտական դպրոցին պետին նկարագիրը եւ կը յիշեն անոր քաջարի ընթացքը Տրէյֆիւսի գործին առթիւ։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 16 Սեպտեմբեր

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	31	02 ½
Ամէնէն բարձր գին	»	31	03
Ամէնէն վար գին	»	30	35
Բուլգէրի Երկաթուղի զոց.	ֆր.	118	62
Ամէնէն բարձր գին	»	118	75
Ամէնէն վար գին	»	117	75

ԲԱՑՈՒՄ 17 Սեպտեմբեր

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Ք. Կ.	31	01
Բուլգէրի Երկաթուղի	ֆր.	118	25
Շիրքէթի Խայրիէ		28	20
Օսմանիէ		—	—
Ռէժի		—	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Քուէտի ժէնէրալ Օթմ.		0	10
Սօս. Օթմ. Շանժ է Վալէօր		0	13
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		8	82
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		5	45
» ժուխանս		1	35
» պարտաթուղթ		495	—
Քարափ Կ. Պոլսոյ		498	—
Թրանսվալ		140	—
Քրէտի Ֆոնսիէ Լիմիրսիէն		261	—
Լավրիով		74	—

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 29 Սեպտեմբեր

Անգլիական Քոնսոլիտէ	93	31
Օսմանեան Ռանթ սէռի Բ.	54	75
» » » Գ. բաց.	28	25
» » » Դ. գոց.	28	25
Օսմանեան Պանքա	13	12
Ռուսական 1890	—	—
Հելլենական 5 %	41	—
» Մոնոբոլ	44	—
Պուլկարական 1888	92	50
Էմիրսիէն իւնիֆիէ	108	25
Տօմինիոյ	106	—
Թրանսվալ	5	62
Այտին երկաթուղի	14	25
Ֆոնսա Ռոկայիր	25	36

ԲԱՐԻԶ, 29 Սեպտեմբեր

Ֆրանս. Ռանթ 3 %		100	
» » 3 ½ %		101	12
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.) բաց.	Ղրշ.	28	50
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.) գոց.	»	28	52
« » » Բ.	»	55	80
» » » Գ.	»	30	92
Օսմ. Կայս. Պանքա	ֆր.	581	—
Օսմանիէ	»	—	—
Բուլգէրի երկաթուղի	»	121	—
Օսմ. մաքսատուն	»	—	—
Օսմ Ռէժի	»	252	—
Բրիսիոնիէ Թիւրք 4 %	»	—	—
Քուէտի Լիոնէ	»	1066	—
Իտալական Ռանթ	»	100	50
Սպանիական արտաքին	»	85	52
Թրանսվալ	»	141	50
Զէք Լոնտոնի վրայ	»	25	165
Դրամագնչ	»	—	—

ՊՐԻՍԷԼ, 29 Սեպտեմբեր

Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.	28	40
Բուլգէրի երկաթուղի	121	—

DEUTCH AUSTRALISCHE
Dampfschifs Gesellschaft

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ Ը

ՄԱՐԴԱՍԻՐԱԿ (5)

ՀԱՅԿԱՆՈՒՇ ԴԻՈՍԵՓՅԱՆ

(ԻՍՏ ԹԵՐ ԳԱՍՊԱՐԻ)

Ինչպես նշանակվեց Իսպանիայի Գանդիա կոմսությունը Գասպարի ընտանիքի մեջ, ոչ ոք չգիտեր։ Գասպարի ընտանիքը հիշում էր միայն, որ նրանց հայրը մի ինչ բանակում զինվոր է եղել։ Գասպարի մայրը, Ինգրիդը, ոչինչ չի խոսում իր մասին։ Ինչպես ասում էր, նա ծնվել է Գանդիայի մոտ գտնվող գյուղում։ Գասպարը ինքն իրեն հարցնում էր, թե ինչպես է հայրը հանդիպել մորը։ Գասպարը ինքն իրեն հարցնում էր, թե ինչպես է հայրը հանդիպել մորը։ Գասպարը ինքն իրեն հարցնում էր, թե ինչպես է հայրը հանդիպել մորը։ Գասպարը ինքն իրեն հարցնում էր, թե ինչպես է հայրը հանդիպել մորը։